
واکاوی آموزه‌های دینی

حیات برزخی، توسل
شفاعت، بنای قبور

مؤلف:

مسعود باقری

با همکاری:

گروهی از امامت‌پژوهان

در تالیف این کتاب از مکتوبات آقایان دکتر
مهدی چهل تنی و مرحوم سید محمدتقی
حسینی ورجانی استفاده شده است. بدین
وسیله از این بزرگواران کمال تشکر را داریم.

سرشناسه	باقری، مسعود، ۱۳۴۱-
عنوان و نام پدیدآور	واکافی آموزه‌های دینی: حیات برزخی، توسل، شفاعت، بنای قبور/ مولف مسعود باقری؛ با همکاری گروه امامت پژوهان
مشخصات نشر	تهران: موسسه فرهنگی نبأ، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	۱۷۶ ص. ۱۴/۵۰ × ۲۱/۵ س.م.
شابک	۹-۱۳۵-۲۶۴-۶۰۰-۹۷۸: ۳۰۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی	فپا
یادداشت	در تالیف کتاب حاضر از مکتوبات مهدی و سید محمد تقی حسینی و رجائی استفاده شده است.
یادداشت	کتابنامه: ص. ۱۷۳-۱۷۶.
عنوان دیگر	حیات برزخی، توسل، شفاعت، بنای قبور.
موضوع	برزخ
موضوع	Intermediate state
موضوع	توسل
موضوع	Invocation
موضوع	شفاعت (اسلام)
موضوع	Intercession (Islam)*
موضوع	گورها و گورستان‌ها -- زیارت
موضوع	Cemeteries -- Pilgrims and pilgrimages
رده بندی کنگره	BP۲۲۱/۲۴
رده بندی دیویی	۲۹۷
شماره کتابشناسی ملی	۴۵۱۲۶

واکافی آموزه‌های دینی حیات برزخی، توسل، شفاعت، بنای قبور

تألیف:

مسعود باقری

با همکاری:

گروهی از امامت پژوهان

ناشر: انتشارات نبأ | نوبت چاپ: اول / ۱۴۰۰

شمسارگان: ۱۰۰۰ | قیمت: ۳۰۰/۰۰۰ ریال

چاپ: فرارنگ | صحافی: صالحانی

آدرس: خیابان شریعتی، بالاتر از بهار شیراز کوچه مقدم نبش ادیبی

پلاک ۲۶ طبقه ۳، تلفن: ۷۷۵۰۴۶۸۳

آدرس سایت: <http://nabacultural.org/fa>

۹ ۷ ۸ ۶ ۰ ۰ ۲ ۶ ۴ ۱ ۳ ۵ ۹

فهرست مطالب

مقدمه	۱۳
-------	----

فصل اول: زیارت قبور/ ۱۷

سرآغاز	۱۹
عالم برزخ و بقای روح پس از مرگ	۲۳
۱- معنی برزخ	۲۳
۲- تشبیه مرگ به خواب در قرآن و روایت	۲۴
۳- عالم برزخ در قرآن	۲۵
۴- عالم برزخ در روایات	۲۷
۵- بهشت و جهنم برزخی	۲۸
۶- نشانه‌هایی از شعور و حیات ارواح در عالم برزخ	۳۰
۶-۱- حالات روح در تشییع جنازه	۳۱
۶-۲- گفتگوی روح بر فراز تابوت	۳۲
۶-۳- ناامیدی روح	۳۲
۶-۴- اندوه و ناراحتی روح	۳۳
۶-۵- حضور ارواح مؤمنان در خانه‌هایشان در دنیا	۳۳
۶-۶- اجتماع ارواح مؤمنین در وادی السلام	۳۴
۶-۷- سرور اهل قبور از دیدن زوار	۳۴

- ۶-۸- رؤیت امیرالمؤمنین علیه السلام در هنگام مرگ ۳۵
- ۶-۹- ماجرای پندآموز ۳۶
- ۷- عالم قبر و حیات برزخی در برخی خطب نهج البلاغه ۳۸
- ۷-۱- حیات برزخی در خطبه ۸۲ نهج البلاغه ۳۸
- ۷-۲- حیات برزخی در خطبه ۱۱۰ نهج البلاغه ۴۲
- پرسش و پاسخ ۴۴
- سؤال اول: نفی حیات برزخی در آیات؟ ۴۴
- پاسخ: ۴۵
- پرسش دوم: بی خبری ارواح در برزخ ۴۷
- پاسخ: ۴۸

حیات برزخی

- ۱- ارتباط ارواح با دنیا ۵۳
- ۱-۱- سخن گفتن پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله با کشتگان پدر ۵۴
- ۱-۲- خطاب امیرالمؤمنین به پیامبر صلی الله علیه و آله به هنگام غسل و تجهیز آن حضرت ۵۵
- ۱-۳- سخن گفتن حضرت علی علیه السلام با جنازه کعب و طلحه ۵۶
- ۱-۴- سخن گفتن حضرت صالح و شعیب با اجساد قوم خویش ۵۷
- ۱-۵- صلوات و سلام بر نبی اکرم صلی الله علیه و آله ۵۸
- پاسخ به دو پرسش ۵۹
- پرسش اول: آیا عزیر پیامبر از وضعیت خودش بی خبر بود؟ ۵۹
- پاسخ: ۵۹
- پرسش دوم: آیا حضرت عیسی علیه السلام از امت خویش بی اطلاع بود؟ ۶۱
- پاسخ: ۶۱
- زیارت قبور در احادیث ۶۳

۶۶	سفارش بر زیارت در روایات
۶۸	۱- فضیلت زیارت حضرت رسول ﷺ
۷۳	سفارش پیامبر اکرم ﷺ بر زیارت قبر شریفشان
۷۳	۲- فضیلت زیارت امیرالمؤمنین ﷺ
۷۴	۳- فضیلت زیارت امام حسن مجتبیٰ ﷺ در بقیع
۷۴	۴- فضیلت زیارت امام حسین ﷺ
۷۵	۵- فضیلت زیارت امام محمد باقر ﷺ
۷۶	پاسخ به دو پرسش
۷۶	پرسش اول: منظور از «عند ربهم» چیست؟
۷۶	پاسخ:
۷۶	پرسش دوم: آیا آگاهی شهداء از دنیا موجب حزن آنان می شود؟
۷۷	پاسخ:
۷۸	نماز خواندن و دعا در کنار قبور ائمه اطهار ﷺ
۸۲	فضیلت خواندن نماز در حرم های مطهر

فصل سوم: توسل / ۸۵

۸۷	معنای توسل
۸۸	جواز عقلی توسل
۹۱	نعمت قدرت
۹۷	اصل اباحه
۹۸	جواز شرعی توسل
۹۸	توسل از دیدگاه قرآن کریم
۱۰۰	توسل از دیدگاه احادیث و اقوال علما
۱۰۵	پاسخ به چند پرسش در موضوع توسل

- ۱۰۵ پرسش اول: قرآن، خواندن غیر خدا را نهی می‌کند.
 ۱۰۵ پاسخ:
 ۱۱۰ پرسش دوم: توسل به پیامبر فقط در زمان حیات ایشان مجاز است؟
 ۱۱۱ پاسخ:
 ۱۱۴ پرسش سوم: آیا امامان هم توسل می‌جویند؟
 ۱۱۵ پاسخ:
 ۱۱۷ پرسش چهارم: آیا آیه ۵۶ و ۵۷ سوره الاسراء توسل را مذموم می‌شمارد؟
 ۱۱۷ پاسخ:
 ۱۲۰ فواید زیارت و توسل
 ۱۲۱ فواید دنیوی زیارت و توسل
 ۱۲۱ ۱- اجابت دعوات
 ۱۲۲ ۲- زیاد شدن روزی
 ۱۲۲ ۳- طول عمر و حفظ جان و مال
 ۱۲۲ ۴- دیگر فواید دنیوی
 ۱۲۲ طرح یک پرسش
 ۱۲۳ پاسخ:
 ۱۲۵ فواید اخروی زیارت و توسل

فصل چهارم: شفاعت ۱۲۷

- ۱۲۹ معنای شفاعت
 ۱۳۱ مشروعیت شفاعت خواهی از پیامبر و ائمه
 ۱۳۳ قرآن و درخواست دعا از افراد شایسته
 ۱۳۴ شفاعت‌های باطل
 ۱۳۵ پرسش و پاسخ: نفی شفاعت برای مؤمنان

۱۳۶	ابطال عقیده یهود درباره شفاعت
۱۳۸	نفی شفاعت از کافران در روز قیامت
۱۳۸	پاسخ به چند پرسش در موضوع شفاعت
	پرسش اول: آیا بت پرستان بتها را شفیع می دانستند؟ و آیا شرک آنان بدین
۱۳۸	دلیل بوده است؟
۱۳۹	پاسخ:
۱۴۰	پرسش دوم: آیا شفیع فقط خداست؟
۱۴۰	پاسخ:
۱۴۰	پرسش سوم: قرآن مصداق شفیع را چه کسانی می داند؟
۱۴۱	پاسخ:
۱۴۴	شفاعت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله از امت خویش
۱۴۶	شفاعت همه اطهار علیهم السلام
۱۴۸	سایر شفیعانی که در روایات ذکر شده اند
فصل پنجم: بنای بر قبور و تزئین آن ها	
۱۵۳	ساختن بنا بر قبور و تعمیر آن ها
۱۵۳	قرآن و بنای بر قبور
۱۵۳	بنای بر قبور، تعظیم شعائر الهی
۱۵۵	امت های گذشته و بنای بر قبور
۱۵۶	امت اسلامی و تعمیر قبور
۱۵۷	تاریخ بنای بارگاه نبوی
۱۵۹	تزئین قبور اولیای الهی و ساخت گنبد
۱۶۲	پاسخ به چند پرسش درباره بنا و تجلیل قبور اولیای الهی
۱۶۲	پرسش اول: آیا نماز خواندن کنار قبر پیامبر نهی شده است؟

مقدمه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آموزه‌های صحیح اسلامی، از کتاب خدا و سنت رسول خدا نشأت می‌گیرد و در کلام امامان معصوم علیهم‌السلام می‌بالد، آنگاه به دست عالمان مخلص و مجاهد این مکتب گسترش می‌یابد و استوار می‌شود. ولی در مرحله اجرا، در نهری از عمل مؤمنان به دین جریان می‌یابد. در این مرحله، گاهی با صلاح‌دیده‌های خود خواسته و خود ساختۀ مردم معتقد در می‌آمیزد و در این حالت، چهره‌ای تازه به خود می‌گیرد.

این چهره جدید از یک آموزه دینی اندک اندک در جایگاه آموزه اصلی و اصیل آغازین می‌نشیند و آیندگان تعلیم دینی را در همین آینه می‌بینند و بر همین مبنا قضاوت می‌کنند. این فرآیند، همراه و همگام با تغییر تدریجی آن بخش از تعالیم دینی پیش می‌رود؛ یعنی از یک سوی چهره عملی بخشی از دین به دست اهل دین اندک اندک تغییر می‌کند و همزمان، قضاوت دیگران در مورد آن آموزه بر اساس این رفتار شکل می‌گیرد؛ با آنکه این رفتار، آمیخته‌ای از حقایق و افزوده‌ها است.

خطای این گونه قضاوت بر اهل انصاف روشن است. باید مبنای قضاوت

در مورد یک محتوای فکری دینی، فقط درونمایه عقل سلیم و نقل معتبر (قرآن با تفسیر صحیح در کنار حدیث معتبر) باشد، نه رفتارهای اهل ایمان که در آمیخته‌ای از حق و باطل است.

ولی چه باید کرد که مبنای قضاوت برخی از اهل نظر و فرهیختگان، چه دیدگاه‌های برون دینی و چه ابراز نظرهای درون دینی، گاهی اوقات بر همین عملکردها مبتنی می‌شود و فضای اندیشه و نقد عالمانه را با آفت‌ها و آسیب‌هایی به بیماری و رنجوری می‌کشاند. حرکات فکری که به نام جنبش‌های اصلاح دینی نامیده می‌شود نیز از این آسیب در امان نماند و بارها بر اساس همین عملکردها به فضاهای اندیشه‌ها نشست و گرفتار مغالطه شد.

نوشتن رفتارهای اهل ایمان به حساب یک آموزه ایمانی برای دو گروه از افراد، دو گونه واکنش در پی دارد: برای گروهی سبب می‌شود که آن آموزه ایمانی را با همان افزوده‌ها و کاسته‌ها بپذیرند و به آن تغییرات اصالت دهند و همانند اصل آن عقیده بپذیرند؛ و گروهی دیگر بر اساس آن تغییرات، اصل آن عقیده را زیر سؤال ببرند. دوگانه افراط و تفریط همواره به انسان و قضاوت صحیح او زیان رسانده است.

راهکار گریز از دامچاله این افراط و تفریط، بازبینی عقاید و عملکردها در دو فضای جداگانه است؛ نقد عملکردها و منش‌ها و رفتارها با ضوابط خاص خود از یک سوی، و تصحیح عقاید و بینش‌های دینی بر اساس قرآن و عترت، یعنی دویادگار ماندگار پیامبر رحمت و هدایت، از سوی دیگر. این دو برنامه باید مستقل از یکدیگر پیگیری شود، و دستاوردهای هر دو در مسیر بهینه‌سازی فکری و عملی فرد و جامعه به کار گرفته شود.